

Oglasi, pripisana itd. stavaju i tražuju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, odnose li se na naputnicom ili položenom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 847849.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga svo pokvari.“ Naredna poslerica.

Izlazi svakog četvrtka o pođae.

Netiskani dopisi se ne vraćaju n epodpisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju. Predplata za poštarnom stoji 10 K u obće, } na godinu ili K 5 za seljake } pol godinc
Izvan carcine više poštarna. Plaća i stuježe se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h, zao stal 20 h, koji u Puli, toli izvaja lntc.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Kripotić i dr. (Via Sissano) kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplate.

Rusko-japanski rat.

Nastojanjem miroljubivog cara Nikole, nije uspjelo uzdržati dragocjeni mir na dalekom istoku. Dugotrajni dogovori između jedne i druge vlasti ostali su bezuspješni usljed izvanjskih spleta, koje su naše odziva na japanskom dvoru u Tokiju. Preporama pitanja, koja je nastojala riješiti ruska diplomacija mirnim i prijateljskim putem riješiti će puške i topovi. Ta prieporna pitanja jesu zaposjednuće kineske pokrajine Mandžurije i jednog diela korejskog carstva po ruskih četali poslije kinezko-japanskog rata. Te točke za posjela je Rusija u interesu svojem i međunarodnom interesu trgovine i prosvjete, dogovoriv se prije sa odnosnim vladama. To zaposjednuće nije dalo mirno spavati zavidnim susjedom, osobito Englezom, koji se boje za svoje posjede na dalekom istoku, i koji su radi toga stali poticati i huckati japansku vladu proti Rusiji. Rusko-japanski rat nije dakle drugo nego plod zavisti i jala nezastitnih Engleza i neprijatelja Rusije, koji nevide rado, da im ona križa nečiste račune.

Rusko-japanski rat započeo je još prije nego li je Rusija odgovorila na japansku notu, kojom je tražila povoljan odgovor glede spomenutih priepornih pitanja. Rat je započeo čapače prije negoli bijaše naviesten s nijedne strane.

Po službenih vijestih navali su japanske torpednjače u noći od 8. na 9. februara na ruske vojne ladje, koje bijahu usidrene u vanjskoj luci Port-Artura.

Tim povodom bijahu oštećene tri ruske vojne ladje, koje su kasnije dovukli u nutarnju luku.

Ovaj neprijateljski čin japanske vojne mornarice smatra se obćenito nekorektnim po međunarodnom pravu, jer još ne bijaše — kako rekomsno s nijedne strane ratno stanje proglašeno. Taj čin prekinuo je dalje pregovore između obiju država i njemu je morao slediti rat. I doista je ruski car slededećeg dana naviestio Japanu rat.

Svomu narodu upravio je car Nikola alihećdi proglaš: „Javljamo svim svojim vjernim podanicom: U brizi za očuvanje mira, koji je našem sreću toli drag, poduzeli smo sva nastojanja, da se učvrsti mir na dalekom istoku. U tu miroljubivu svrhu dali smo svoje odobrenje po japanskoj vladi predloženom pregledanju između obiju država postojećeg sporazumka u korejskom pitanju. Pregovori koji su započeli o tom predmetu, nisu dovršeni, a Japan, koji nije htio ni da čeka na zadnje predloge naše vlade, najavio nam je, da je prekinuo pregovore i diplomatske odnose sa Rusijom. A da nas nije prije obavjestila, da prekinuće tih odnosa znači početak rata, izdala je japanska vlada svojim torpednjačam zapovied, da iznenada navale na naše brodovlje u izvanjskom pristaništu tvrđave Port-Artura. Kad smo primili o tom izvještaj našeg namjestnika, zapovjedili smo smjesta, da se na izazev Japana odgovori oružjem. Dočim tu našu odluku objavljujemo, ne-

uzdrmanom vjerom u pomoć svemogućega i u čvrstom uvjerenju u jednodušnu požrtvovnost svih naših vjernih podanika u zajedničkoj obrani domovine, sazivljemo blagoslov božji za naše slavne čete vojske i mornarice“.

Carov proglaš primljen je do znanja velikim oduševljenjem po čitavoj Rusiji. Rat s Japanom „označuje se“ kao svetu stvar. Sa svih strana prostrane države dolaze caru čestitke, priglasuju se dobrovoljci, liečnici i milosrdne sestre. Sveučilišni djaci u Petrogradu, Moskvi, Kijevu i u ostalih gradovih priredile svečane demonstracije u prilog rata. Petrogradsko gradsko vijeće naložilo je deputaciji od četvorice gradskih zastupnika, da predadu caru Nikoli povodom prekinuća diplomatskih odnosa sa Japanom adresu odanosti. Za carevog boravka u kazalistu priredilo mu je občinstvo oduševljene ovacije. Glazba je morala do tri puta igrati narodnu himnu.

Nakon prve navale na rusko brodovlje pred lukom Port-Artur sledilo je i drugih navala što većom što manjom srećom za Japance. Prvi uspjeh je bez dvojbe na strani japanske ratne mornarice. Ali prvi uspjeh neodlučuje. Nu Japanci, opojeni tim uspjehom, navaljuju neprestano sad na Port-Artur, sad na ostala obalna mjesta Koreje nebi li im pošlo za rukom skracati svoje čete, pak tada složno navaliti s mora i s kopna na najvažniju rusku točku, na luku i tvrđavu Port-Artur.

Sa rališta dolaze danomice opriečne vijesti, koje se često razilaze i koje valja vrlo oprezno tumačiti. Protivnici Rusije, a to su ujedno i neprijatelji Slavenstva, nesamo da turaju u svijet takove vijesti sa rališta, kojima se nastoji škoditi ugledu i problikom te ogromne slavenске државе, već se također vesele svakomu njezinomu neuspjehu.

Nu oni će ipak na koncu ostati razočarani, jer premda se je Rusija odlučila težkim srecam na krvavi rat, ona će ga bez dvojbe za sebe častno i dostojno i svršiti. Japanske čete mogu u prvom početku slaviti prve uspjehe koli na moru, toli na kopnu, jer su zatekli Ruse nepripravne i jer su zaigrali krvavo kolo prije, nego li bijaše naviesten rat, ali oni će ipak platiiti svoj neoprezni i drzoviti korak sa lihvaskimi kamati.

Dosadašnji pomorski gubitci Rusije nisu od tolikog zamašaja, a da bi ona zbog toga bila ni iz daleka nesposobna za dalnje ratovanje. Ona će oštećene brodove popraviti ili novimi zamieniti pak će nastojati, da vrati protivniku podvostručeni silom milo za drago.

Odlučna pomorska bitka razviti će se oko Port-Artura, jer će Japanci sve sile uprijeti, da zadobiju tu tvrđavu. Kad bi ova tvrđava pala dočekali bi Rusi Japance na kopnu, i to, kako se obćenito misli, kod istoka rieke Jalu i na sjevernoj granici Koreje. Tuj će započeti odlučni kopnени rat, u kojem će malobrojnije i lošije japanske čete teško odoljeti junačkim ruskim četam. Tim četam želimo mi i kao Slaveni i kao kršćani blagoslov božji i

sreću na bojišnom polju. One bijahu izazvane od objestnog i prkosnog protivnika i njihova čast zahtjeva, da rieše dostojno težku zadaću na korist prosvjete i kršćanstva. Miroljubivog cara Nikolu, koji je u svojoj plemenitosti sanjao o prijateljstvu i bratinstvu između sviju naroda, moralo je teško zboljeti sree, da mora baš on, kao promicatelj i zaštitnik mira, naložiti svomu narodu, da uhvati za ubojito oružje i stupi na bojni polje, sa kojeg se mora vratiti kano slavodobitnik. On je pošao bez dvojbe do skrajne granice popustljivosti napram uzoholjenom protivniku, pa kad je vidio, da mu je birati između ugleda i časti svoga naroda s jedne strane, i s druge strane između použenja i prkosa nadutog neprijatelja, odlučio se, makar i težkim srecam, za prvo t. j. za obranu i zastitu ugleda i časti svoga naroda.

Krvavi taj rat imati će stalno groznih posljedica, za koje će odgovarati pred čovječanstvom i pred nepristranom povieću oni dušmani ruskoga naroda i Slavenstva koji su lahkoumno i nepromišljeno turili u ruke ubojito oružje objestnog i prkosnog Japancu.

Politički pregled.

U Puli, dne 17. februara 1904.

Austro-Ugarska.

U posliednjem broju obazrieli smo se na ovom mjestu na izvještaj mladoceskog prvaka dra. Pacaka, što ga je podao svojim izbornikom u Caslavi, a danas ćemo se osvrnuti na njegovo razglabanje o položaju u Austriji, što no ga je držao dne 9. o. mj. izbornikom u Kohljanovicah. Među ostalim, reče dr. Pacak, da se nalaze danas češki zastupnici u najodlučnijoj borbi proti vladi i da oni nekane te borbe napustiti sve dotle dok nebudu pravedni zahtjevi českoga naroda izpunjeni.

Na viećanju parlamentarnog povjerenstva bili smo svi složni u tom, da se naš položaj prama Koerberovoj vladi nije promienio i da se on sve dotle ne smije promijeniti, dok nebudu naši zahtjevi izpunjeni.

Ja sam bio mnjenja, da mora biti cilj svake vlade, da učvrsti odnose u državi i da zadovolji narode. No čini se, da je glavni cilj ove vlade, da prije svega uzdrži sebe.

Skupština je za tim jednoglasno izjavila dru. Pacaku povjerenje i prihvatila resoluciju, kojom odobrava postupanje českih zastupnika te ga pozivlje, da uztraje u najostrijoj opoziciji proti vladi dra. Koerbera. U posliednjoj sjednici ugarske delegacije dne 15. o. mj. povelu se je razprava o vjerjesiji za Bosnu-Hercegovinu. Delegat Rakovski upitao je ministra izvanjskih posla glede događaja, što se dogodilo prošle godine na talijanskoj granici prigodom tamošnjih vojničkih vježba, gdje je izaslusnik cara i kralja pozdravio u njegovo ime talijanskoga kralja. Interpelant kaže, da su austrijski državljani na granici isli pozdraviti talijanskoga kralja pod talijanskom zastavom. Talijanska vojska, kako se

kaže, prešla je onom prigodom opetovano preko austrijske granice. Govornik pita, da li je sve to istina i što na to kaže ministar vanjskih posla. Ovaj odgovori, da će na upit odgovoriti u jednoj od budućih sjednica.

Zemaljski zastupnik i predsjednik kluba stranke prava na dalmatinskom saboru dr. Trumbić odgovara obširno u „Narodnom Listu“ bivsemu svomu drugu i zastupniku dru. Smodlaku, koji je položio mandat i prisjedništvo te je taj svoj korak javno opravdao. Dr. Trumbić kaže, da klub nema nikakve krivnje radi ostavke dra. Smodlake i dra. Ružerčića. — Srećidilisti djaci iz Bosne-Hercegovine, koji uče u Zagrebu, poslali su zastupniku i delegatu Biankini-u zahvalno pismo, što se je u delegaciji odlučno zauzeo za interese hrvatskoga naroda u zaposjednutih pokrajinah.

Hrvatski sabor u Zagrebu bio je dne 13. o. mj. odroččen kraljevskim pismom na nepredieljeno vrijeme. U zadnjoj sjednici bijaše na dnevnom redu treće čitanje zakonske osnove za pokrivanje potreba unutarnje samouprave kraljevine Hrvatske i Slavonije za god. 1904. Osnovu prihvatila vladina stranka i u trećem čitanju.

Srbija.

Ministar-predsjednik Grujić pročitao je kao član nove vlade u narodnoj skupštini izjavu, u kojoj veli, da novo ministarstvo stoji, kako u pogledu unutarnje, tako u pogledu izvanjske politike na stanovištu svoga predšastnika.

Vlada se nada, da može računati u ovih ozbiljnih prilikah na složnu i pouzdanu podporu narodne skupštine u provadjanju svog programa.

Bugarska.

Usljed rusko-japanskog rata smatraju mnogi položaj na Balkanu vrlo ozbiljnim. Vlade nastoje, da uzdrže mir između Bugarske i Turske. Prva se krati, da izpuni zahtjeve vlastih glede reformah u Macedoniji. Bugarsku sili pako macedonska stranka na rat proti Turskoj. Austro-Ugarska probičila je obim državam, da se sprema na odaslanje jednog vojnog shora na Balkan. Ova viest dolazi iz englezkog izvora te ju valja uzeti veoma oprezno.

Govor bugarskoga ministra-predsjednika Petrova u narodnom saboru izjavljuje iskrenu želju bugarske vlade, da doprinese k izpunjenju programa, što ga ustanove čelvari Austro-Ugarske i Rusije na sastanku u Mürstegu, a što se tiče Srbije, nedavno je javno izrečeno, da ona kani slediti vodstvo Rusije i Austro-Ugarske.

Turska vlada želi okoristiti se zamršaji na istoku i znajući, da je Rusija zaokupljena na istoku zateže sa provedenjem občanah reformah u Macedoniji. Sva je prilika, da ona tih reformah neće provesti, nebudu li na to oružanom silom prinuždena.

Rusija.

Sa bojišta na dalekom istoku dolaze tolike protivne vijesti, da je nemoguće saznati što je na stvari. Vijesti iz japanskog ili englezkog izvora sve su proti Rusom ili na korist Japana. Kad bi i deseti dio tih

viesti bio istinit, Rusi nebi imali više niti jedne svoje čitave ladje ni jednoga vojnika neranjenoga. Glavni okršaji vode se uvijek oko glavne točke Port-Artura, koj neda Japancem mirno spavati. Osim toga nastoje Japanci na raznim točkama korejske obale skraćati svoju vojsku nebi li tako obkolili Ruse te ih napali ujedno s kopna i s mora. Do odlučne bitke na kopnu neće doći tako brzo, jer je za obje stranke teško usredotočiti veće mnoštvo četa zbog nepristupnosti zemljišta.

Slavenski narodi izražavaju ruskomu narodu tople želje, da bi njihovo oružje slavilo pobjedu nad Japanci. Prvi se oglašuje česki radikalni zastupnici, kojim se je ruska vlada na tom zahvalila.

U Biogradu obdržavana je služba božja, da izprosi pobjedu ruskomu oružju; i narodna skupština izrazila je ruskoj vladi iskrene želje za što sretniji uspjeh. Ni bugarski narod nije mogao od manje, a da se nepokaže zahvalnim narodu-osloboditelju. I Bugari su obdržavali službu božju na korist oružja ruskog i zaželeli svaku sreću ruskoj vojsci.

Franina i Jurina.

Jur. Kamo to Frane tako zamišljeno?
Fr. Lipa krv moja dična! — a ca ne vidis da gredem u Tar.
Fr. Ces reci, da šan kurioz, ma pur bi rado znati jeli greš po kakem posle, ili pak popiti bocu — toliko se već vrijeme ni smo ovde sastali, pa bi pošli skupa.
Fr. Vero ne grem u ostariju, jer ni mi danas moja Luca ništar tvrdega kuhala — povedat ću ti kamo grem samo znaj i mući, jer ni lipo ni dobro, da zna svaki ljudske fati. Si euja, da će u Taru otvoriti kasu?
Jur. Šan, baš sada neće biti niti pol ure, da mi je moj kunjado Bepo poviđa.
Fr. Dobro! — drago mi je, da znaš i ti — Pita sam ti onih odi kase u Va-brigi nekaj beci, pak su mi odgovorili, da oni ne mogu dati takovemu coviku beci kakor sam ja ki landram vavek po svete. Malo, da bi mi dali, ali samo ako dopeljam enega do-brega garantu, a ki ces da za mene garantu, kad ne pošedin ništa nego na hrbatu batine odi moje Luce, ke mi naslaga, kad popijen bocu više. Sada kako vidiš ti grem dretu u Tar u tu njihju novu kasu, možda budu oni dali mi bez da me pitaju ali ća pošedin.
Jur. Ali kako šan tuo nisu je jošter otvori-li.
Fr. Ma nije meni, baš vela sila — samo da budu mi sigurni za na pomlad.
Jur. A' zac bi ti tribali ti beci, ako se smije pitati?
Fr. Ca ne znas Jure, da će tamo negda pomlad poći vakalanda na inkant a ja bi poša rado nakladati. Ona kućica bi mi dobro prisla neću više tako landrati po svete, jerbo san po-

teja suriti, nego ćemo ako pojde srećno ja i moja Luca na miru tamo živeti. Na kući je reloj, pak će moja Luca znati barem kada staviti uzinu i vičeru kuhati, a na tornju ćemo lepo kraj bukaletice po leti na hladu siditi i „Narodni list“ čitati, a lepo ćemo viditi odanle i svaki vapor odi societadi „Unione Istriana“ kada bude pasa odi Lovrana za Trst.

Jur. Po majku božju: ti si ju dobro na-pensa. Bog daj sreću Bog stobom, pozdravi mi Lucu.

Fr. Bog, Bog — Jure moj — znaš kadi stojim pak se javi tamo pui moje Luce.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinski kotar:

Gosp. M. Čalić u Marčani i gospo-jica Alojzija Brumnić kćerka pok. Josipa Brumnića nastanjena u Puli zaradili se u subotu dne 13. t. mj.

Konsumno društvo u Puli-Sisana, registrana zadruga na ograničeno jamčenje imalo je nedjelju 7. t. mj. svoju redovitu glavnu skupštinu. Od 73 članu pristupilo jih je 50, što je baš lep broj. Skupština je bila u dolnjoj dvorani naše hrvatske pučke škole u Sisani.

Otvorio ju je predsjednik društva vlastnik kuće i krečmar Fran Raner, koj je pak odstupio predsjedništvo dru. M. La-ginji, kad je trebalo pitanje razložiti ob-račune za 1903. a to je dr. Loginja kao član nadzornog odbora učinio potanko.

Društvo postoji ovo tek drugu go-dinu i dobro se razvija. Imalo je prometa u lanjskoj godini oko 60.000 kruna, a čistog dobitka 1344 K 87 h.

Kod pitanja, kako da se porubi čisti dobitak bilo je duge rasprave, jer nekoi članovi htjeli su da se podieli cijeli do-bitak i to po razmjerju, koliko je koji član u dućanu potrošio. Drugi su bili proli tomu, jer po njihovom sudu i siromašnji član bi rado najviše trošiti, ali nemože kad neima. Obladala je ko-načno misao, po našem sudu vrlo pa-pametna, da se podieli samo po mjeri od 3%, godišnjeg konsumta, to jest po prilici 900 K, a ostalo da se vrže u prihranu s poglavitom namjerom, da se može po-moći siromašnije članove u kakvoj teškoj nevolji, da, recimo, umre gospodar ili gos-podarica itd. Bravo ljudi i tako je pravo, to je hrvatski i kršćanski.

Uvodni članak u posljednjem broju o pogibelji koja nam prieti od Leginih škola, došao nam je iz vana; moramo is-praviti pogrešku koja se je podkrala inače dobro upućenom piscu onog članka. U Sisani kod Pule bila je u starija vremena doduše i hrvatska župa i hrvatska to jest naša škola. Sada je sve polatinjeno, premda je ogromna većina našega pučka pod onu župu i školn. „Dječije Zabavište“, koje da tamo kani ustanoviti Lega, biti će dakle ne priprava za talijansku školu, nego brže odnarodjenje onih naših, kojih stariji još među sobom govore hrvatski; Legino zabavište uzeti će djecu, da ni to-liko nečuju jezika svojih roditelja, pak će odmah od prvih besjeda stvarati janjčare.

Dalmatinski skup u Puli obdrža-vati će u nedjelju dne 21. veljače o. g. u 2 sata poslje podne u restauraciji Arco Romano svoju konstituirajuću skupštinu. Bilo sretno!

Zabave u Puli. Dne 1. o. mj. prire-dila je Čitaonica i Sokol veliki ples, kojim se otvorila zabavna sezona u pokladama. S pohvalom ističemo, da je ovaj ples bio najmnogobrojnije posjećen, te je donio koli materijalne toli moralne koristi i društvu i posjetiteljem, pruživši dosta ugodne zabave i veselja. Na ovom plesu jasno se vidilo, kako bi mi Slaveni u Puli mogli mnogo toga postići, kad bi se okupljali uvijek u ovako velikom broju kao te večeri, te bi

mogli pokazati našim neprijateljem da nas ima i da smo živi.

Kako smo javili u zadnjem broju, pri-ređila je Čitaonica u subotu dne 13. o. mj. damski ples u dvorani I. istarskog Sokola. Ples je svaki prilično dobro posjećen, premda je svaki očekivao, da će biti još više svieta nego li ga je bilo, osobito opazala se ve-lika praznina krasnog spola, tako da mladež nije imala skoro s kime da pleše. Odbor gospodja poduzeo je sve, da zabava što ljepše ispance; cvieća osobito nije falilo, te damski odbor zaslužuje svaku pohvalu.

Dne 16. o. mj. na zadnji dan poklada, priredio je naš vrli „Sokol“ tradicionalnu maskaradu. Kao što smo na damskom plesu očekivali brojniji posjet, to nas je broj posjetitelja maskarade iznenadio, kao što i broj krabulja u raznim bojama i ko-stimu. Prva četvorku je plesalo preko 60 parova. Veselje i oduševljenje vladalo je kroz cijelo vrijeme, tako, da su riedke zabave u našim društvima bile prožete takovim raspoloženjem i animusom kao te večeri. Plesalo se sve do 5 sati u jutro.

Pazinski kotar:

Iz Sv. Nedelje kod Labina pišu nam 9. o. mj. Nakon dugotrajna i teške bolesti preminuo je učitelj naše pučke škole g. Zec, rodom sa otoka Krka. Te-čajem posljednje godine nebljaše redovite poduke, jer je učitelj bolovao, a holestan čovjek nemože imati volje ni veselja do ikakvog teškog posla.

Naša je škola mješovita a uz to hr-vatska-talijanska. U jutro podučava se talijansku (?) a po podne hrvatsku djecu. Sada je ta škola zatvorena i neznamo kud će se opet otvoriti.

Čujemo, da kani mjestno školsko vijeće u Labinu zamoliti našega zupeuprav-itelja g. Corvu, da bi on privremeno po-dučavao našu djecu. Ali kakva bi to mo-gla biti poduka kad g. Corva nepozna naš jezik toliko, da bi mogno drugoga učiti, a osim toga on ima i drugoga posla. On bi možda i našao toliko vremena, da u jutro podučaje talijansku djecu, ali to nebi išlo s hrvatskom, jer osim što nezna naš hrvatski jezik, on bi već poslje podne lahko mogao naći bud kakvu izliku i tako bi naša djeca bila bez svake poduke. (Tu sladku jabuku će vam naša očinska c. kr. dati. Op. ur.)

Radi toga molimo s. c. k. kotarsku školsku oblast, da nam šalje čim prije učitelja ili učiteljicu, jer će naša djeca zaboraviti i ono malo, šta su sa velikim trudom naučila ili će tako podivljati, da će budući učitelj imati s njima jako težak posao.

Tooliko g. uređniče, o našoj školi, a drugi put Vašom dozvolom koješta o našem zupeupravitelju obzirom na njegovo po-stopanje sa župljani i u izvan crkve. (Iz-volite, ali čuvajte se osobnosti i osobnih uvrieda a izesite samo činjenice i nebojte se nikoga! Op. ur.)

Deputacija iz Kringe u Trstu na biskupskom ordinarijatu. Iz Pazina pišu nam, da su tamo govorili sa dvojicom naših čestitih muzeva iz Kringe, koji su bili pošli u deputaciji u Trst radi novoga župnika k presvj. g. biskupu. Ti muževi ogoređeni i žalostni pripoviedaju, kako su pošli u Trst, ne da koga tuže ili ozne, već da ponizno mole onu prečastnu i pie-svitlu gospodu, da bi im dali dobra i če-stita svećenika, koji bi ih vodio po putu istine i pravde na korist duševnu i tje-lesnu. Moliti su htjeli, da im se dade čim prije valjana dušobrižnika, jer da su sada zapušteni i zanemareni; mladež da živi bez nauke i u razkalasnosti, a odrasli bez dobra savjeta i koriste poduke. Oni da se moraju sada zadovoljiti sa jednom sv. misom u nedjelju, bez popoldasnog blagoslova i kršćanskog nauka. Ako im treba svećenika, moraju odaljeniji i po 2 sata daleko u Tinjan po njega, da im

dodje nemoćne izpoviedati, novorodjene krstiti itd.

— Ali oni nemože do nadpastira; on ih nehtjede primiti ni saslušati, a kad mu spuručise, da će mu kazati samo dvie rieči odgovori im, da ih neće i nemože primiti.

Možete si misliti kako se razočarani i žalostni vrate svojim kućam. Jedan od njih reče piscu ovih redaka: Bio sam u Trstu u manje važnom poslu kod blago-pokojnog Dobrile i kod nezboravnog Šterka, koji su me kao brata primili i saslušali, a sada gdje bijasmo dva u toli važnom poslu, nehtjede nas biskup ni sa-slušati. A na opazku našu, da bijahu biskupi Dobrila i Šterk domaći ljudi, Istrani, bi-skup, kakovih nećemo više imati, slegoše tužno s ramenima, te izlanuše: „je tako je, za nas tudjinci nemare!“

Na razstanku reče jedan od te dvo-jice, da su se nadali pomoći bar od jed-noga domaćega kanonika, za koga, da su čuli da je naš čovjek, al kad im rekosmo da je on na biskupiji peto kolo, odgovo-riše složno: a zač stoji pak tamo? Šta da mi na to odgovorimo?

Tim muževom je poznat i onaj posao sa butjama poslanim od poznatog sveče-nika zamjeniku patrona g. Covaz-u, kod kojega su i sami bili; za sada rekoše, da neće tu stvar dovesti na vidjelo, nu budu li na to prisiljeni, neće šutiti, pak bilo to milo i drago ili ne prečastnoj gospodi u Trstu. (Zašto niste rekli da želite talijan-skog ili kojeg svabskog popa, možda bi vas bila njihova presvietla „milost“ pri-mila. Op. ur.)

Koparski kotar:

Novi odbor pjevačkog društva „Straža“ u Truskah — občina Marezige. Na zadnjoj skupštni pjevačko-čitalačkog društva „Straža“ u Truskah bijahu iza-brani u novi odbor sljedeći članovi: pred-sjednik Ivan Bočaj, podpredsjednik Ivan Kocijantić, tajnik Josip Lovrenčić, blagaj-nik Ante Vizintin i knjižničar Ante Lo-vrenčić.

Želimo novomu odboru što bolji us-pjeh oko probudjenja i oduševljenja ta-mošnjeg naroda!

Iz Buzeta pišu nam dne 4. februara 1904.: Danas jzemo imali u Buzetu, pošte toliko vremena zezano konstituiranje no-vog cestovnog odbora.

Odvjetnik Sandrin se nedade smesti iz stolice predsjedništva, na kojoj gospo-dari već teče osma godina.

Već iz početka znalo se je, da taj čovjek (Sandrin) kako baš nije nikad ni-kože usređio, neće niti Buzetini pomoći, sasvim da su ga proglašivali talijani svo-jim spasiteljem.

Dragučani da su se nadali, da će Sandrin biti više uslišan kod Porečke gos-pode, pak da će biti do mala svršena cesta od Buzeta do Oslića prama Draguču; ali jok: još onu staru cestu preko Marinci je tako zapustio, po kojoj nemogu ni ljudi ni vozovi. Popravljao je ceste samo oko- lo Buzeta i prama Roču, jer od Ročkih čla-nova Turkovića i Fabrisa je ovisilo San-drinovo imenovanje predsjednikom.

Trošio je nemilo i nedrago, naprtio je porezovnike sa dvostrukim poreznim na-metom (od 10 na 20%) od kojeg je utje- rao od 4—5 tisuća kruna na godinu više nego prijašnji cestovni odbor, a ceste po više krajeva posvema zanemarene.

Sandrinu se neće iz stolice nevjeru-jemo toliko iz svojeg dobitka, koliko iz nagnuća da gospodari, ali on bi tako čim više novac trošio i obteretio tužan narod. Narod ga na više mjesta proklinja i sami talijani jesu ga sići, a još iz početka — znajući valjda što je — kad je došao u Buzet kazao je jedan pravi talijan, da prokleta kola, koja su ga pripeljala.

Oa je hotio na silu da cesta nova prodje preko Kolli, koja bi koštala dvo-struko više nego preko Svi Sveti, samo da bi mogao kakogod najviše — složno

sa jaslari iz Poreča sadržali kotar Buzetški.

Na konstituiranje, od talijanske stranke došao je sam Sandrin, protestirao proti izboru Petra Pavletić kao člana cestovnog odbora, jer da ih je osam pod imenom Petar Pavletić, a zaboravio je da je ovaj Petar Pavletić ujedno i občinski načelnik u Roču izabran u cestovni odbor. Proti Franu Flego, jer da je občinski plaćenik kao biagajnik u obćini itd. pak se je odatlešio od izborne dvorane.

Gosp. politični komesar, koji je prisustvovao kod izbora konstituiranja, uzeo je do znanja Sandrinove proteste proti kojim je bilo dokazano da nisu istiniti niti temeljni.

Sandrin je mislio, bez njihovih članova je nemoguće obaviti konstituiranje, nego evo ti dolazi g. Ivan Ponis najveći porezovnik u kotaru i stari borioč za pravednu stvar.

Videći Sandrin, da Ponis dolazi za ći u občinski ured priskoči pred Ponisa zvuajući ga kao da bi mu rob sa pst, pst, te ga ostavi, kao grabežljiv Lav ovcu da joj zabrani ći svoje stada i ev nepusti starca Ponisa da dodje u obćinu, gdje se ga očekivalo.

Gledaju ljudi, gleda g. komesar kako Sandrin ogrnjenim kaputom na ulici sakriva starca nekakoga i već bolestnog nego zdravoga i mu brani ći dalje kamo je odlučio. Uzalud se je tužan starac ogibao na jednu i drugu stran, da će ći napried, kad ga nije koparski gazela pustio.

Onamo se je opazilo, da su naši ljudi previše obzirni i plašljivi, jer misliti kad bi u Kopru, Piranu ili Poreču ili Puli onako učinio jedan naš advokat buđi koji, da brani makar našemu benevrekaru koji bi nakanio glasovati sa talijani bi ga gradjani nasokočili i na smrt smrvili, a nebi ni boljega zaslužio, jer postupao je Sandrin haš bezobrazno fakinski; ali tamo svi su gledali, nijedan se nije usudio kao ni svi koliko jih je bilo onamo da obkole Sandrina da obrane starca Ponisa, da mu bude slobodno ći u obćinu, dok nije došao Fr. Flego i osramotio gazelu, da pusti starca, neka ide svojim putem kamo je odlučio.

Kad je vidio Sandrin, da mu ne koristi ni nagovaranje ni strahovanje, razjaren skoči kao bjesan, poleti u obćinu g. komesaru nalagati da protestira što Fr. Flego tobož sili g. Ponisa da idje u obć. dvoranu na konstituiranje.

Prigodom zapisnika konstituiranja g. Komesar pita g. Ponisa dali je koji ga silio, moguće Flego da mora doći na izbor. Ponis tužan sav preplašen od napadaja Sandrina reče, da je došao svoje volje, i da ga je Sandrin nagovarao, da ne ide na konstituiranje (i još drugo da mu je kazao i to nije izpovjedao).

Gledati prizor ponašanja Sandrinova, pripovjeda jedan čovjek očevidac kako je obhajao Sandrin ogrnjen kaputom žurno okolo starca Ponisa kojeg ni pustio dalje; da mu se je pričinjalo da vidi sliku sotonu koji žurno stoji kod kreveta bolesnika. Bolesnik kao da se okreće amo tamo, gleda na nebo kao da prosí pomoć da ga ko brani, i zbilja kao da dodje Andjeo na obranu ove dobre duše još vjerne i da pokaže sotonu da otide sotonu, kao da protestira, da je njegova duša i drži se kreveta bolesnika, ali kad vidi da nije koristi razdražen u gnjevu kao bjesan po-bjegne roveć i tuleć od jada u vis kao da će tužiti Andjela da mu je krivo počinio.

Napokon cestni odbor se je konstituirao izabranu između članova G. prisutnih g. Ivana Zigante predsjednikom i Fr. Flego podpredsjednikom. Iz pogovora naroda i čak samih Buzetana čuje se neko veselje, kao čovjek kad ga prestane mučiti koja kužna bolest, počme lahko uzdihevati zahvaljuć Bogu da mu je oduzeo takovo zlo iz njega. Narod je stalan, da će novi cest. odbor dobro gospodariti sa novcem krivčim žuljevi plaćen namet za ceste od tužnih porezovnika.

Voloski kotar:

Iz zajednice obč. zastupstva u Kastvu, treba ispraviti viest u br. 5 tako, da je obćina: dala: potrošarinu za g. 1904. potrošarinskom društvu u Kastvu za 16000 K godišnjih, a ne za 1600 K, kako je bilo pogriješno tiskano.

Opatija. Prije svega treba popuniti viest o koncertu u korist družbe sv. Cirila i Metoda, tako da su »Na čelu toga podhvatili bili liječnik« dr. Landri i kapelnik Frisek Česi, i Poljak dr. Gorski. To je nužno popuniti, jer su u istinu prva dvojica, dr. Landri i Frisek, začetnici toga koncerta, koji su uložili sve svoje sile za čim bolji uspjeh koncerta, dočim je dr. Gorski u toliko zaslužen u koliko je svim svojim poljskim oduševljenjem radio kod Poljaka i Poljakinja da koncertu prisustvuju.

Kad smo već kod zabava, da odmah nadovežem drugu, priredjenu u »Zori« dne 6. t. mj. To je veliki maskirani ples što ga priredilo hrvatsko pjevačko društvo Lovor Opatija-Volosko. Na tu zabavu pripravljalo se je prilično vremena. Krabulja bilo je svakojakih haš krasnih, i u narodnih odjelih. Igrala je ljecilištna glazba. Dvorana puna kao malo kad, jedva se je plesalo pred množinom ljudi. Bilo je prilično inorodaca, al su se i oni s našim liepo zabavljali. Rado su gledali naše hrvatsko kolo, koje se je po dva put plesalo. U »Zori« plesalo se je toga puta do zore. Gat ili mul sad je već posve popravljen u toliko, u koliko se popravit daće i tako da parobrodi mogu opet za situ pristajati, uz sjeverni njegov dio. Po privatnih ubavjestih kani vlada povećati luku, sagraditi novi gat onako kako žele i mole već dulje vremena domaći ljudi.

Gostova dolazi sve više. Vlada doista jugovina, al i ta pruža gostovom zabave. Valovi udarajući o pećine, imadu uvijek nešto zanimiva, u što čovjek kao obajan zuri.

Gostovi će od sad dolaziti još radje, kad se je otvorilo kupalište za vruće kupelji. To kupalište sagradjeno je po najnovijih propisih jako udobno. Nosi ime nadvojvode Viktora Ludvika, koji dolazi ovamo svake godine mjeseca septembra, i ostaje, kupajući se po svakom vremenu na otvorenom, po 4 tjedna.

Već prije navještena Švedska kraljica prispjela je željeznicom do Matulja, pak kočijom do najmljenc »Villa Jeanette«. Ona i pratnja njoj vozile su se u četirih kočijah. Službeni doček bio je zabranjen. Za to se je Opatija ipak okitila svakovrstnim zastavami u slavu dolazka kraljice. Kod dolazka malo je šta moglo viditi ona, a tako nit drugi nju. Kiša je grdno ljevala. Isto bijaše i po podne tako da je morao otpasti davno napovjedani »kosao«.

Kastav. Zabava s plesom priredjena na pustnu nedjelju prošla je veselo uza sve nepovoljno vrijeme. Zabavni odbor izvršio je dostojno svoju zadaću. Muški zbor naše vriedne »Istarske Vile« pjevao je Brajšin »Plani rode« a mješoviti Sattnerov »Po zimi iz škole« na podpuno zadovoljstvo slušaoa. Tamburaški zbor iste naše Vile udario je posve novi komad »sa« zidina Kastva-grada«. To je vijenac kastavskih narodnih pjesama, to jest onih koje se u Kastvu i Kastavščini najradje pjevaju. Sastavio ga je naš stari glazbenik Miroslav Grossman. Cijeli komad morao se je opetovati. Klicanja na glazbenika i zbor nebijase ni kraja ni konca. Išti tamburaški zbor pratio je Bozzottijevu molbitvu »Oprostí mi majko moja« izvadjanu na dva brata po gospodjici E. Jelusić i gospodinu Tepešu, uz veliko povladjivanje. Igrala se je vesela narodna igra Cara Emila »Proti sreću se nemore«. Igrale su ju gospodjice Marija Grosman (kapitanica) i Andrijana Karlararis (zaručnica), gospođa B. Jurinčić (pom. kapetan), V. Jurinčić (pomorac), O. Tepeš (zaručnik), E. Grossman (kao talijanski dotepennac). Bilo je smjeha za puknut, a i dosta pouke. Igračice

i igraoci zaslužili su svojim vještigranjem pohvalu kojom jih je obćinstvo obsipalo.

Lošinjski kotar:

Trl zaklade braće Vitezića. Vrli naš drug »Pučki Prijatelj«, što izlazi u Krku, donosi u posljednjem broju od 10. t. mj. poltanke obračune, za 1903, triju zaklade braće Vitezića, (to jest pokojnog već biskupa i živućeg još dr. Dinka Vitezića.)

Za one naše čitatelje, koji neimaju zgode viditi »Pučkog Prijatelja«, biti će zanimivo, da saznaju bar ovo:

I. Školska zaklada braće Vitezića za siromašne učenike iz župe Vrbnika za svećenički sleaz: Podielila je tekom 1903 u podpore kruna 800 —, a imala je koncem godine imetka K 21250-39 i gotovine u blagajni K 391-40.

II. Obiteljska zaklada braće Vitezića za svećenički odgoj: Podielila je tekom 1903. u podpore K 600—, a imala je koncem godine imetka K 34.886-06 i gotovine u blagajni K 581-40.

III. Školska zaklada braće Vitezića za svjetovnjake: Podielila je tekom 1903, u podpore K 900, a imala je koncem godine imetka K 31.893-24 i gotovine u blagajni K 570

Racune tih zaklada vodi Uprava župne Crkve u Vrbniku, a odobrio jih je preč. bisk. ordinarijat u Krku odpisom br. 139a od 19. januara.

I ovom zgodom ponavlja nam se misao, da se Vitezići neradjaju Istri ni svako stoljeće po dva!

Nesreća na moru. Iz Cresa nam pišu, da se je nedaleko creske luke prošle sriede dogodila velika nesreća. Domaće i čozotske ribarske ladje lovile su po obćinu ribu, nu najednom prevrnu silni valovi jednu čozotsku ladju, u kojoj bijaše pet osoba, ostali ribari nemogoše im pomoći. Vrativ se u luku doplovio, da odmah lučkomu kapetanu, koji malo zatim kapefanu parobroda »Cirkvenica« ugarsko-hrvatskog parobrodarskog društva, koji je bio međjutim u luku doplovio, da odmah zaplovi na mjesto nesreće. Kapetan poslušna i zaplovi put mjesta nesreće te nađe prevrnutu čozotsku ladju izpod crkve Spasitelja. Jedan mornar htjede i izvanjskim udarci po boku prevrnutu ladje doznati, da li još koja osoba živa u ladji, ali se brzo uvjeri, da mu je posao uzaludan.

Sljedećeg dana dovezao je parobrod »Lissa« prevrnutu ladju ali utopljenikom neima truga ni glasa.

Trst.

Za stopljenje »Dalmatinskog skupa« sa »Slavjanskom čitaonicom« u Trstu. U nedjelju 7. o. mj. održavao je »Dalm. skup« u Trstu izvanrednu glavnu skupštinu sa jedinom točkom dnevnoga reda i razprava o promjeni pravila radi stopljenja sa »Slavjanskom čitaonicom«. O toj točki razprala se vrlo živa razprava, koja je svršla tim, da su se preko dvie trećine prisutnih članova izjavile za stopljenje. Mi pozdravljamo iskrenim zadovoljstvom taj zaključak sviestnih članova onoga društva.

Razne primorske viesti.

Izpravak. Pod tim stupcem javljeno je u posljednjem broju našeg lista pod naslovom »kako smo pisali«, da njegova Visost Nadvojvoda Karlo Stefan neće prodati ni svoje Ville (»Podjavori«) na Lošinju, ni jahte, ni palače u Puli. To se ima ispraviti u toliko, što naš lošinjski dopisnik nije se sjećao, da je palača Nadvojvodina u Puli već pred više vremena prodana državnom eratu, te je u nju smješten uzred kotarskoga poglavarstva i pridruženih referata pak bolesnička blagajna i policijsko povjereništvo. A za drugo stalno želim, da se neobistini, što su tudje novine pisale; želimo najme, da prejasni Nadvojvoda neda iz svoje ruke ničega, što ima na ovom našem sinjem moru, nego dapače da uspori i pomnoži.

Talijansko sveučilište u Gorici.

Jednomu rimskomu listu pišu iz Beča, da je cesarska vlada nakanila otvoriti talijansko sveučilište u Gorici, jer da se tršćanski namjestnik boji talijanskog sveučilišnog djactva u Trstu.

Njeg. ekcelenca g. grof Goess, da se boji talijanskog djactva? Slabo ga pozna onaj, koji tako o njemu sudi. Na pitanje o ustrojenju talijanskoga sveučilišta vratiti ćemo se čim nam to prostor lista dozvoli.

Vjenčali se. Dne 10. o. mj. vjenčao se je vrlo čestiti naš mladić i rodoljub g. Kinkela, član rodoljubne obitelji gosp. V. Kinkela iz Rukavca obćina Kastav sa vriednom gđjom Angelom Gombač iz Motavuna, obćina Divača.

Dne 11. o. mj. vjenčao se je slovenski rodoljub i trgovac g. Janko Knaus, član rodoljubne Mankočove obitelji u Trstu, sa vriednom gđjom Pavlom Hmelak, kćerkom slovenskog rodoljuba i trgovca g. Fr. Hmelaka iz Lokavea.

Čestitamo srdačno novovjencanim i njihovim cijenjenim obiteljim.

Razni prinosi.

Dražbi sv. Cirila i Metoda za Istru u Opatiji darovane preko naše uprave:

Matko Čalić i kruna.
Ambroz Haračić iz Trsta K 20— da počasti spomenu dragoga si pok prijatelja Pavla Skopinčića c. k. škol. nadzornika u Malom Lošinju.
Ukupno danas . . . . . K 21—
U broju 6. ove god. izkazano 864-90
Sveukupno . . . . . K 885-90

Dječkomu prip. društvu u Pazinu

prispolaše našoj upravi:
Sabrano u »šumi« prigodom imeadana »našega Franceta« K 20—
Ukupno danas . . . . . K 20—
Na račun ove god. izkazanih 780-84
Sveukupno K 800-84

Nešto o konsumnih zadrugah.

Pod ovim naslovom priobćio je riečki »Novi List« u br. 25. o. g. vrlo poučan članak, u kojem razpravlja pisac o važnosti tih zadruga i preporuča ustrojenje istih za nekoje razrede pučanstva.

Mi smo prošle godine pisali o važnosti i potrebi tih zadruga opetovno te smo stanovništvu naše pokrajine — osobito onomu na selu toplo preporučili, da se dađe na ustrojenje konsumnih zadruga svuda tamo, gdje neima poštenih narodnih trgovaca i gdje je naš narod odvisan od milosti i nemilosti protunarodnih trgovaca i od pogibeljnih lihvara.

Osvjedočeni, da ćemo ugoditi našim čitateljem priobćujemo i mi rećeni članak sa toplom preporukom našim čitateljem, da se njim bogato okoriste.

Prije nekoliko mjeseci izašla je u Pragu brošura »Dutklivé slovo k delnictvu v Praze a okolí«, u kojoj se pozivlje radničtvu, da osnuje veliku konsumnu zadrugu. U toj brošuri se crta uredjenje te konsumne zadruge u kratko ovako. Sjedište je društva u Pragu. Jamčenje članova je omeđjeno, t. j. svaki član će jamčiti sa svotom, koju je uložio u zadrugu i daljnjom svotom, koja je isto tako velika kao uložena, ali tu posljednu član ne mora izplatiti. Dionice su imovina članova, ali istupi li član, dobiva iznos natrag. Roba će se prodavati članovim i to samo za gotovo. Čisti dobitak, od kojega se mora prije odbiti stanovita svota za rezervni fond, za osnivanje vlastite proizvodnje itd., biti će razdieljen među članove u tom razmjerju, koliko je tko kupio u zadrugi robe. To znači: djele li se dividende 6% od čistoga dobitka, svaki član dobiva na koncu godine, ako je kupio za 100 kruna robe, 6 kruna, ako je kupio za 200 kruna robe, 12 kruna itd. Ipak zadaca zadruga nije dieliti što veće dividende. Primjerene dividende dieliti će se samo zato, da nebi razvoj zadruga bio mlitav i slab. Glavna je pak zadaca zadruga, da članovima prodava robu, va-

ljanu, nepatvorenu, za cieniu, kako je običajna u velikim i najsolidnijim trgovinama. (Konač slediti)

Razne viesti.

Knjige „Matice Hrv.“ su stigle, pa se pozivaju svi oni koji knjige žele imati neka pošalju K 6-50 na tiskaru J. Krmpotić i dr. u Pulu (Via Sissano, 7) te neka točno označe svoje boravište, da im se iste mogu dostaviti.

Upozoravamo naše cijenjene čitatelje na „Apatovačku mineralnu stolu ljekovitu vodu“ koja se razpačava iz Hrvatske i koja se ne samo kao stolno tečno piće visoko cieni, nego što nenadkriljivo ljekovito djeluje kod svih unutarnjih bolesti osobito kod svih katarata i upale mokraćne cijevi i mjehura. Ova izvrsna kiselica dobija se izravno iz zakupnog Apatovačkog mineralnog vrela u Zagrebu, Ilica br. 17, kao što i u svim ljekarnama, drogerijama i speceracijama i restauracijama.

Listnica uredništva i uprave.

Sve naše cijenjene dopisnike umoljavamo, da nam ne zamjere, što njihovi dopisi nisu objelodanjeni u ovom broju, doći će svi na red u kojem od budućih brojeva. Preporučamo se i nadalje.

Izkaz prinosa stiglih na ravnateljstvo družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru tekom mjeseca rujna 1903.

- Gosp. Janko Crnelić činovnik gradske blagajne, Zagreb svoj prinos za treći četvrti godine K 3—
- C. k. priv. Austr. Länderbank u Beču na ime g. B. Fürtha kao dar 400—
- Predanih dne 25./VIII. po gosp. Vladiskoviću S. iz kancelarije dra. Janežića njemu dostavljenih (od toga „Novi list“ izručio putem g. prof. Spinčića K 1800) 1833—
- Gosp. Prof. Spinčić izručio: 1) dne 9./VIII. 1903. sabranih među gostovi g. Stj. Hudjeka trg. u Krapini K 30; 2) dne 11./VIII. 1903. sabranih među gostovi Stjepana Cerovca župnika u Radobuju K 20; 3) od g. Ko-

žulića trgovca u Radobuju darovanih K 5; 4) dne 13./VIII. 1903. u gostioni g. Krmita u Krapini sabranih K 22-32 i 6) od g. J. Crnko ravn. učitelja u Suhompolju darovanih K 20 svega 97-39

— Gđa Vjekoslava Mohorović učiteljica u Jelsanah „Salje“ kod otvorenja nove škole u Pasjaku na predlog g. A. Kalčića u gostioni g. Josipa Prebilića sabranih 20—

— Monsignor Vinko Zamlić izruča od občine Kastav za 50 istisnaka knjige „Marijina djeca“ poslanih 20—

— Gosp. dr. F. Gottschalk iz Osieka darovanih od njega i g. dra. Fišera Adalberta Sabrano prigodom zabave u Zametu dne 20./IX. 16—

— G. Mihovil Skverce iz Zadra u „Hrv. Kruni“ (br. 50, 57, 72, itd. 1903) oplašenih 57-42

— G. dr. Božo Vinković iz Karlova sabranih od gđe Julke Pilot u svatovima Janka Podgornik 3-10—

— Plemenitim darovateljem svesrdno se zahvaljuje Odbor

Vicko Despalatović

slikarski majstor za Istru u Puli,

ulica Circonvallazione br. 61, prizemno,

slika stanove, nove kuće, vile, ulaze, crkve, dvorane za gostione i kavane, kazališta i zavjese za kazališta, pročelja na vapno i na ulje, prozora i vrata na ulje kao što i na prividno drvo, table i grbove za prodavaonice duhana i tapacira sobe papirom.

Radnje čini najvećom točnošću i trajnošću, polak onih u velikim gradovima.

Drži zalihu najboljih i najfinijih uzoraka u secesionskom stilu, kalupa i nacerta dobavljenih iz Česke.

Drži jošte veoma fini album uzoraka u kojima za crkve, uzet iz prvih crkava Austrije, Česke i Ugarske, što sve izrađuje uz najpogodnije cijene.

Po visokoj kr. zem. vladi proglašena ljekovitom vodom rudnicom čista alkaličko-muriatička.

Apatovačka kiselica

nije samo najbolje i najzdravije,

stolno piće,

već je i najkorisnija i najglasovitija

liekovita voda, koja je od prvih lieknihkih autoriteta preporučena i djeluje nepodkriljivo kod bolesti želudca, pluća, grkljana, raznih katarata, astme, mjehura, kamenca, kanceroma (zlatne žile), vaskulih i zrnatih jetara, žgaravice i raznih ženskih bolesti.

Odlikovana sa 13 zlatnih i srebrnih kolajna.

Upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice, Zagreb, Ilica broj 17.

Debitira se u svim ljekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionicama.

Sve strojeve za

poljodjelstvo i vinarstvo.

Novovrstne stiskalnice za uljike, efikalnice (preše) za vino sa novim diferencijalnim stiskalom, hidrauličke stiskalnice za vino,

novosti pri aparatima proti peronospori te za sumporanje, mliņove za groždje posve nove konstrukcije,

rove svetiljke na aciljen za hvatanje letelih zareznika (insekta),

sisaljke za vino, cijevi za vino, konobarsko orudje, takodjer i sve druge gospodarske strojeve kao trienre, vitle, mlatilnice i. t. d.

Salje uz najjeftinije tvorničke cijene

I. G. HELLER,

Beč, Praterstrasse 49.

Katalozi bađava i franke. — Depiruje se u svim jezicima.

Skladište bačava.

Skladište raznog posudja zasjećajućeg u bačvarsku struku nalazeće se u Trstu, ulica Luigi Ricci br. 4 (prije Vicolo Cieco), do sele vlastništvo g. Antuna Baretto, povećalo se počamši od 1. siječnja 1904. te nosi naslov: Antun Baretto i dr. — Isto skladište ostat će i nadalje pod direktnim vodstvom gosp. A. Baretto, koji si je našao druga u svrhu, da si poduzeće razširi.

Ova tvrdka izrađuje bačve i po franceskom sistemu te se toplo preporuča svim narodnim krugovom.

Antun Baretto, Trst.

Istarska Posujilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadružnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te plaća od istoga 4 1/2 % kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog otkaza, iznose do 400 K uz otkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz otkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uložnja suglasno ustanovio veći ili manji rok za otkaz.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i radužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdane osim julija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lievo, gdje se dobivaju pobliže informacije. Ravnateljstvo.

OGLAS

Gospodo biciklisti!

Tvrdka „Laurin Klement“ posjeduje najpoznatiju fabriku MOTOR-BIKIKLETA.

Pri naručivanju motora obratite se na

Ivana Novaka u Pazinu

koji će Vam, netom budete zatražili, franko i gratis poslati cjenik i raztumačiti Vam konstrukciju i savršeno funkcioniranje stroja.

Sa veleštovanjem

Ivan Novak.

Putnici u Ameriku!

CUNARD LINE

koncesijonovano društvo za kraljevine i zemlje, zastupano sa carevinskom vlašću, prevađa putnike između TRSTA—NOVI-YORK i natrag brzim parobrodom „AURANIA“ sa 1200 mjesta III. razreda i sa 300 salon-mjesta II. razreda sa kabinama — i brzim parobrodom „CARPATHIA“ sa 2000 mjesta III. razreda i sa 400 salon-mjesta II. razreda sa kabinama.

Cijena putne karte iz svake luke, u Dalmaciji i Istri

preko Trsta u Novi-York

ujedno — počamši sa danom ukrcanja u TRSTU — sa hranom, vinom, i čitavom poslužbom stoji:

III. razred — za osobu 180 K.

Putnici mogu kupiti ove putne karte kod Lloydovih agentura u svih lukah Istre i Dalmacije — u Rijani pak samo kod g. Petra Peppolija.

Odlazak iz TRSTA: „CARPATHIA“ 15. decembra 1903 „AURANIA“ 29. decembra 1903 „CARPATHIA“ 2. febrara 1904 „AURANIA“ 16. febrara 1904

Za pobliže obavjesti, putne karte, prijevoze za druge navedne luke i željezničke postaje iz Nova-Yorka u unutrašnje gradove Saveznih država Sjeverne Amerike, obratili se na Glavno zastupstvo za Austriju Schröder & Co. - Trst Via Carlo Ghega br. 8, I. kat.

Naslov za brzogjave: SCHRODERCO - TRST.

izdavaju se takodjer za leto parobrode putne karte za PALERMO, NAPOLI, ALGIR i GIBRALTAR.